DOI 10.26886/2520-7474.6(44)2020.12

UDC 378.091.01:502.1

**PARADIGM OF FORMATION OF SUSTAINABILITY OF
METHODOLOGY OF SAFETY AND QUALITY OF LIFE ON THE BASIS
OF MAINTENANCE OF SYSTEM OF NOOSPHERE EDUCATION IN THE
CONDITIONS OF GLOBALIZATION**

N. M. Ridei, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

<https://orcid.org/0000-0002-5553-059X>

e-mail: nataliia.ridei@gmail.com

N. M. Tytova, Doctor of Pedagogical Sciences, Assistant Professor

<https://orcid.org/0000-0002-9415-4427>

e-mail: titnat2008@ukr.net

National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine, Kyiv

Scientific (scientific and technical) multidisciplinary project activities for the formation of methodology of security and quality of life through the development of the noospheric education system require studying, developing, implementing and testing multivariate models and characteristics of modernized training system for specialists and professionals of a new kind, which are able to confront the global environmental challenges. Such training system provides the implementation of the system administration methodology of multivariate noosphere-oriented training models (based on the principles of safety and quality of life), retraining, advanced training and training of kindergarden teacher – school teacher – university teacher – mentor – scientist – person engaged in study process. The study takes into account the next principles and approaches: 1) noospheric, qualchoice, futuristic, constructive-problematic, situational-innovative, energetic and goal-oriented, normative-axiological, culturological, system approach, information approach,

synergetic, integrated, problem scenario approach, structural-functional, genetic and morphological, socio-cultural approach etc. as the scientific knowledge of the system state and development; 2) integrated methodology functions (critical and expert, criteria and indicative orientation (targeted), analytically relevant such as heuristic, instrumental, technological, predictive, philosophical, creative etc.) aimed at the prediction, remediation and prevention of environmental risks and civilizational development dangers. These functions include educational and research modules of noospherology, the system administration methodology, qualchoice (safety and quality of life), forecasting and modeling positive psycho-emotional development; 3) development of online workshop network to prepare job seekers (holders of educational and academic degrees) out of all stakeholder categories; 4) integration of the multivariate semantics of the higher education institutions and scientific institutions in the fields of ecology, environmental protection and balanced nature management, governance and public administration, pedagogy, contributing to the institutional modernization of cross-border collaboration at the global, regional, national and institutional levels, as well as administrative management of the portability of scientific-methodical and information-analytical network of logistics, based on the system of noospheric education on the principles of autonomy, accessibility, continuity, academic mobility, ethics and integrity, health of the nation in the consortium of universities for the sake of security guarantees and the quality of life in biosocial dimension.

The modern methodological directions of safety and quality of life research are formulated in the global dimension. The current state of the problem is also characterized in the research. The target component of the actualized scientific problem is concretized due to contradictions, methods and means of research. The novelty and structure of the sphere of scientific

research are determined. The author's interpretation presents the definition of "methodology of safety and quality of life on the basis of noosphere education", highlights the stages of research, proposes a hypothesis of scientific direction, its novelty and provides the conclusions to achieve the benefits of its relevance.

Key words: methodology of education and science system management, noosphere development, safety and quality of life, human ecology, ecological and educational policy, qualitology, network associations, global ecological challenges and dangers, socio-ecological comfort of environment, harmony of perception and reflection of personality in conditions of civilization development bifurcation.

доктор педагогічних наук, професор Рідей Н. М.; доктор педагогічних наук, доцент Титова Н. М., Парадигма формування сталості методології безпеки й якості життя на засадах забезпечення системи ноосферної освіти в умовах глобалізації / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Україна, Київ

Наукова (науково-технічна) мультидисциплінарна проектна діяльність щодо формування методології безпеки й якості життя на засадах формування системи ноосферної освіти полягає в обґрунтуванні, дослідженні, розробленні, впровадженні та апробації поліваріантних моделей та особливостей їх цільового призначення модернізованих систем підготовки фахівців і професіоналів нової формації, здатних протистояти глобальним екологічним викликам: передбачає реалізацію методології системного адміністративного управління архітектонікою поліваріантних моделей ноосферно-орієнтованої (на засадах безпеки й якості життя) підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та стажування вихователя – учителя – педагога – наставника – науково-педагогічного

працівника – здобувача освіти,; враховує принципи і підходи: ноосферний, квалітологічний, футуристичний, конструктивно-проблемний, ситуативно-інноваційний, діяльний та програмно-цільовий, нормативно-аксіологічний, культурологічний, системний, інформаційний, синергетичний, комплексний, проблемно-сценарний, структурно-функціональний, системно-генетичний і морфологічний, соціокультурний, як підходи наукового пізнання стану та розвитку системи; комплексні функції методології (критично-експертна, критеріально-індикативна, орієнтаційна (цілеспрямована), аналітично-релевантна – евристична, інструментально-технологічна, прогностична, світоглядна та футуристична, креативна), які спрямовані на передбачення, усунення та запобігання екологічним ризикам і небезпекам цивілізаційного розвитку; включає освітньо-наукові модулі – ноосферологія, методологія системного управління, квалітологія (безпека й якість життя), прогнозування та моделювання позитивного психо-емоційного розвитку; розроблення мережевих он-лайн воркшопів підготовки здобувачів освіти та наукових ступенів усіх категорій зацікавлених; об'єднує поліпрофільну семантику закладів вищої освіти та наукових установ у сферах – екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування, державне управління та публічне адміністрування, педагогіка, яка сприяє інституційній модернізації транскордонної взаємодії на глобальному, регіональному, національному й інституційному рівнях, а також адміністративного управління портативності науково-методичного та інформаційно-аналітичного мережевого матеріально-технічного забезпечення на засадах системи ноосферної освіти на принципах автономності, доступності, неперервності, академічної мобільності, етики та доброчесності, природоощадності та здоров'язбереження націй у

консорціумі університетів задля гарантій безпеки й якості життя у біосоціальному вимірі.

Сформульовано у глобальному вимірі сучасні методологічні напрями досліджень безпеки й якості життя, схарактеризовано сучасний стан проблеми. Конкретизовано цільовий компонент актуалізованої наукової проблеми через суперечності, методи та засоби дослідження, визначено новизну та структуру сфери наукового дослідництва. У авторському тлумаченні представлено дефініцію «методологія безпеки й якості життя на засадах ноосферної освіти», виокремлено етапи дослідження, запропоновано гіпотезу наукового напрямку, його новизни та передбачено у висновках досягнення переваг результатів її релевантності.

Ключові слова: методологія системного управління освіти та науки, ноосферний розвиток, безпека й якість життя, екологія людини, екологічна та освітня політика, квалітологія, мережеві асоціації, глобальні екологічні виклики та небезпеки, соціо-екологічна комфортність довкілля, гармонія сприйняття та відображення особистості в умовах біфуркації цивілізаційного розвитку.

Вступ. Глобальною науковою проблемою постають сучасні методологічні напрями досліджень: фундаментальні, конкретно-наукові, методології експертного оцінювання та системного управління безпекою й якістю життя в умовах цивілізаційних кризових екологічних викликів існування та адаптації суспільства. Наріжною постає соціокультурна форма формування та передачі сучасних наукових знань у вигляді портативних освітньо-наукових програм зі здобуття ноосферних компетентностей у ланцюгу вихователь – учитель – педагог – наставник – науково-педагогічний працівник – здобувач освіти. Сучасні професійні профілі, які першочергово передбачають

усунення психологічних, соціально-економічних, правових ризиків психолого-педагогічного вигорання при детермінованій підготовці фахівців і професіоналів усіх категорій здобувачів освітніх, освітньо-наукових та наукових ступенів за умов інтенсифікації глобальних екологічних проблем, пандемії, відсутності гарантій національної безпеки та можливості академічної мобільності без гарантування майбутнього пролонгування працевлаштування, захисту сім'ї та здоров'я, субординаційно-координаційної взаємодії внутрішнього та зовнішнього адміністративного управління в сфері освіти, науки та інноватики, включаючи відповідальність держав і урядів. У зв'язку з вищезазначеним, не лише Україна як держава й усукупнення її наземних та водних екосистем (природніх соціо-, урбо-, агро-, техно-) у типах природокористування (за видами та функціями) та члени ЄС, США, а також усі континенти потребують фахівців нової формації як креативних трансляторів сучасних наукових знань для здобувачів освіти. Аргументація вимагає транскордонної інтеграції задля формування нових мережевих форм систем ноосферної освіти з метою забезпечення безпеки й якості життя нинішніх і прийдешніх поколінь. Адже сучасний цивілізаційний розвиток біосоціальних систем набув кризового стану, до якого людству виявилось неготове, від дотримання елементарних санітарно-гігієнічних норм, здоров'язберження у побуті, роботі, в умовах замкненого простору, віддаленої комунікативної взаємодії та зв'язку з навколишнім середовищем в умовах віддаленого дистанціювання тощо. Ноосферна підготовка має забезпечити не лише здобуття сучасних футуристичних наукових знань, а й безпеку й якість життя вихованців, учнів, студентів, здобувачів, в цілому сімей, колективів, соціумів, в яких актуалізується роль вихователя – учителя – педагога – наставника – науково-педагогічного працівника – усіх категорій здобувачів ноосферної освіти.

Виділення раніше не виділених частин. *Мета* дослідження – теоретико-методологічне обґрунтування аспектів функціонування системи ноосферної освіти для забезпечення безпеки й якості життя. *Об'єкт* – процес розроблення методології забезпечення безпеки й якості життя у системі ноосферної освіти. *Предмет* – поліваріантна амплітуда систем ноосферної освіти семантичного призначення.

Завдання дослідження полягає у: обґрунтуванні сучасного тлумачення наукової проблеми в умовах глобальної біфуркації екологічних небезпек; здійсненні аналізу особливостей аспектів сучасного стану безпеки й якості життя; визначенні семантики функціонального призначення системи освіти при пандемії; дослідженні фундаментальних аспектів ноосферної освіти; обґрунтуванні необхідності започаткування транскордонних систем ноосферного розвитку життєзабезпечення майбутніх поколінь та потреби психолого-емоційного забезпечення модернізації освітньої парадигми сталості для безпеки й якості життя.

Для реалізації завдань дослідження планується використати *методи*:

- теоретичні (системно-аксіологічний, структурно-порівняльний, структурно-логічний, структурно-функціональний для здійснення порівняльного аналізу світового й вітчизняного досвіду формування поліваріантної амплітуди систем ноосферної освіти семантичного призначення; контент-аналізу кількісного та якісного вивчення текстової та графічної інформації у формалізованих державних та відомчих документах для інтерпретації та прогнозування; аксіолого-акмеологічний аналіз, теоретична систематизація для характеристики системоутворюючої ролі академічних наукових шкіл у формуванні футуристичної науково-методичної компетентності ноосферного світогляду викладачів; структурно-логічний аналіз та

систематизація з метою характеристики особливостей професійної підготовки вихователів – учителів – педагогів – наставників – науково-педагогічних працівників – здобувачів освіти нової формації; класифікація, систематизація, моделювання; аналіз та хронологічний, ретроспективний, порівняльний, синхронний синтез для зіставлення панівних та спеціальних наукових поглядів на проблему дослідження, визначення понятійно-категорійного апарату дослідження та систематизації наукового пізнання для розкриття теоретичних і методологічних засад та концептуалізації стратегем ноосферно-орієнтованої підготовки майбутніх вихователів – учителів – педагогів – наставників – науково-педагогічних працівників – здобувачів освіти; педагогічне моделювання; логічне узагальнення; аксіоматизація, формалізація (виокремлення архітектонічних форм організації освітньо-наукового процесу та форм навчання у поліваріантній амплітуді систем ноосферної освіти), гіпотетично-дедуктивний (формулювання загальної на основі часткових робочих і нульової гіпотез); імітаційного моделювання систем ноосферної освіти орієнтованих на безпеку й якість життя в умовах глобальних екологічних ризиків та небезпек;

- загально-наукові методи (узагальнення та систематизація інформації сучасних наукових досліджень та знань для формування змісту ноосферної підготовки фахівців та професіоналів, формально-логічний метод аналізу нормативно-правової документації, характеристика стану та прогнозування тенденцій цивілізаційного розвитку й визначення рівня ефективності системи підготовки майбутніх викладачів та педагогів за даними релевантності навчання й оцінювання роботодавців і зацікавлених сторін);

- конкретно-наукові методи психологічних та педагогічних досліджень (формалізація за допомогою аксіоматизування

дослідницьких гіпотез; географічний метод визначення професійних кросів за адміністративно-територіальним поділом країни, що дає можливість встановити потреби закладів вищої освіти (далі ЗВО) та суб'єктів працевлаштування вихователів – учителів – педагогів – наставників – науково-педагогічних працівників – здобувачів освіти; дисциплінарні, міждисциплінарні (вибір інтегральних способів поєднання різних рівнів моделювання складових підсистем, спрямованих на дотичність та комплекторність синергетики систем ноосферної підготовки для формування безпеки й якості життя)).

Засоби дослідження: для вирішення завдань дослідження буде застосовано весь комплекс адміністративно-управлінських, науково-методичних, психолого-педагогічних впливів щодо змісту освіти, методів, форм, прийомів навчання, взаємодії суб'єктів освітньо-наукового процесу та ін.

Методично-організаційна підсистема забезпечення систем ноосферної підготовки синергетично поєднує форми, методи і засоби освіти, дослідництва, оцінювання навчальних і наукоємних програм, продуктів, сервісів, послуг; ґрунтується на науково-методичних засадах професійної підготовки та розвитку професійної синергетики компетентності у неперервній підготовці з використанням форм навчальної, наукової, практично-стажувальної, за комплектацією здобувачів освіти, адміністративно-територіальним місцем знаходження, дидактичними цілями, дуальних методів навчально- і науково-пізнавальної діяльності, мотиваційно-стимулюючих, аналітично-пошукових, інтерактивних, ситуаційних, ідентифікаційно-закріплювальних контролю й самооцінювання, діагностико-коригуючих бінарних за допомогою засобів інформаційно-аналітичного, технічного та науково-метричного забезпечення, графічно-демонстраційних на різних інформаційних носіях, відеовізуальних, мультимедійних,

дистанційних, інструментально-лабораторних, науково-методичних і технічно-регулятивних засобів дослідження планується активувати за класифікаційними ознаками – методичної когнітивності у фундаментально-філософських засобах (феноменологічний за етапами освітньо-наукового процесу підготовки, герменевтичний для тлумачення змісту й аналізу науково-методичного забезпечення соціально-гуманітарного, суспільно-політичного модулів у циклах ноосферної підготовки), науково-світогляду (фундаментальні теорії систем і системного аналізу якості складових, стану та їхніх трансформаційних перетворень), конкретно-науковими (природничих і соціально-гуманітарних складових освітньо-наукового процесу), дисциплінарних і міждисциплінарних методів дослідження (відповідно в галузях наук і знань та їхньої синергетичної інтегративності); наукового пізнання в галузі педагогічних і гуманітарних наук: емпіричні (традиційні, таксономічні, лексично-семантичні, градувальні), методології пізнання (доведення, аналізу та синтезу, педагогічного аудиту, моніторингу, моделювання та прогнозування стану сформованості компетентності, професійного розвитку, планування, формування педагогічних гіпотез, теорій, панівних парадигм); статистичні (узагальнення, систематизація, специфікація, аналіз множини чинників у ланцюгах стійкої випадковості та ймовірності).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток систем освіти для сталого розвитку в Україні вивчали науковці: педагоги – Боголюбов В.М. [1, 16], Пометун О.І [12], Калініна Л.М. [3]; екологи – Білявський Г.О. [4], Клименко М.О. [2, 16], Степаненко С.Н. [6]; фахівці зі стратегічного управління – Бех Ю.В. [20], Мельник Л.Г. [7, 16, 19] та закордонні учені – Моисєєв Н.М. [8, 9], Урсул А.Д. [18], Романович А.Л. [15] та інші.

Провідні європейські учені екологи з Нідерландів, які досліджують глобальні екологічні виклики планетарного масштабу – Rik Leemans [21, 22], фахівець з екологічної політики – Arthur P.j. Mol [23, 24]. Екологи та генетики об'єднаного Британського королівства та Китаю – Michael Snyder [26], Семиходский А.Д., Wei Zhang, Lei Zhang, Ying Li, Yuling Tian[25]. А також провідні експерти Юнеско (з англ. – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)) – Eldon R. Rene, Li Shu, Veeriah Jegatheesan[27], Yong-Jin Cho, Sukwon Kang [28].

Виклад основного матеріалу. Актуальність обраної наукової проблеми мультидисциплінарного дослідження полягає в необхідності формування цивілізаційної здатності до ноосферного розвитку та забезпечення компенсаторних можливостей протистояння глобальним екологічним викликам: глобальним цивілізаційним проблемам екологічного, терористичного, біодеверсійного характеру зневаги та політичної заангажованості нехтування безпеки та якості життя усіх його представників за умов порушення екологічної рівноваги ноосферної сталості. Соціально-екологічне замовлення сучасності вимагає модернізації систем освіти та надання їм ноосферної стратегії задля підготовки фахівців і професіоналів в ланцюгу вихователів – учителів – педагогів – наставників – науково-педагогічних працівників – здобувачів освіти з компетентностями креативної трансляції сучасних наукових знань в галузі екології, інформатизації, соціально-екологічного менеджменту якості, безпеки життя, екології людини, релігієзнавства, екологічної та освітньої політики, психології позитивно-психо-емоційного інтелекту. Цивілізаційні зміни нинішнього року в межах декількох місяців паралізували стратегію режимних служб безпеки, міжкордонних і внутрішніх сполучень, систем охорони здоров'я, освіти та науки, соціального й інформаційного забезпечення,

але спонукало до нового етапу набуття ноосферного усвідомлення здобуття екологічної валентності людством цінностей життя, збереження та відтворення Природи, цілісності сім'ї, основоположності здоров'я, прийняття та порозуміння щодо вироблення спільних методологічно-обґрунтованих рішень мережевої взаємодії та нагальній потребі формування нової системи ноосферної освіти. Кризовий моніторинг оцінювання сучасного стану та майбутнього розвитку сучасної освіти, науки та інноватики доводить затребуваність у трансформації адміністративного-керівного апарату ЗВО, залучення до освітньо-наукового процесу медиків, правників, соціологів, психологів, екологів, філософів, релігієзнавців у миротворчій взаємодії та покладання відповідальності на уряди, представників служби безпеки, неурядових установ транскордонного впливу, регіональних і континентальних об'єднань держав щодо підготовки фахівців і професіоналів здатних передавати сучасні наукові футуристичні знання безпеки й якості життя ноосферного цивілізаційного розвитку для забезпечення майбутнього прийдешніх поколінь.

Тема дослідження актуалізується та визначається *суперечностями*: організації міжкордонної взаємодії в межах забезпечення безпеки й якості життя та правового регулювання транскордонної співпраці – відсутності дотичності та синхронізації правових рішень закріплених на державному, національному, регіональному рівнях в сферах лінійної реалізації через сучасні системи освіти, науки та інноватики; між чинними системами освіти та науки та відсутністю інтегрованих принципів міжнародної стандартизації безпеки й якості життя на основі ноосферного підходу; між діючим гальмівним адміністративно-керівним апаратом організації систем вищої освіти – особливо педагогічної, на яку покладено велична

місія забезпечення якості життя майбутніх прийдешніх поколінь та потребами соціально-екологічного замовлення.

Наукова новизна стратегічного мультидисциплінарного дослідження полягає у тому, що вперше: розробляється, обґрунтовується, впроваджується поліваріантна амплітуда моделей мережевої організації систем ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя у ЗВО за спрямуваннями «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», «Державне управління та публічне адміністрування» та «Педагогіка».

Планується: удосконалити методологічні підходи та методологію експертного оцінювання функціонування, методології системного управління ноосферною освітою з ознаками безпеки й якості життя; розробити методики академічного сервісу формування системи ноосферної освіти за умов глобальних екологічних проблем; створити науково-методичну, інформаційну базу даних провідних інституційних учасників проєкту щодо розроблених методик оцінювання стану розвитку та наслідків системи ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя для забезпечення біосоціальної стабільності, Центр міжнародного академічного сервісу з ЗВО-партнерами національними та ЄС.

Передбачається: підготовка методичних рекомендацій щодо модернізації структури ЗВО за сучасними вимогами організації мережевої форми системи ноосферної освіти; започаткування авторських курсів провідних представників професорсько-викладацького складу учасників проєкту – «Ноосферологія», «Методологія системного управління», «Квалітологія», «Прогнозування та моделювання позитивного психо-емоційного розвитку»; розроблення мережевих он-лайн воркшопів.

Структура дослідження методологічного обґрунтування підходів безпеки й якості життя на засадах ефективного функціонування системи ноосферної освіти включає такі складові: поліваріантну амплітуду моделей мережевої організації систем ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя; методологічні підходи до функціонування системи ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя; адміністративно-управлінську, психолого-педагогічну, організаційно-правову діяльність Центру міжнародного академічного сервісу та методологічного супроводу, розроблення, впровадження мережевих систем ноосферної освіти на засадах безпеки й якості життя; змістовно-методичне наповнення модернізації змісту академічного сервісу методологічного супроводу з розробленням, впровадженням мережевих систем ноосферної освіти на засадах безпеки й якості життя зі встановленням відповідності нормативно-правовим та технологічним нормам регулювання та спроможності діючої матеріально-технічної бази інформаційного та моніторингового забезпечення якості організації освітньо-наукового процесу; модернізацію структури ЗВО за сучасними вимогами організації мережевої форми системи ноосферної освіти; реалізацію дотримання відповідності добровільно покладених обов'язків академічної доброчесності та культури щодо функціонування системи ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя шляхом інтеграції в асоціацію університетів сталого розвитку.

Методологія дослідження передбачає обґрунтування, розроблення, планування та реалізацію теоретико-методологічних аспектів функціонування системи ноосферної освіти для забезпечення безпеки й якості життя, ґрунтується на причинно-наслідковій просторово-часовій взаємодії програми та результатів теоретичних і експериментальних досліджень з науково-методичним матеріально-

комунікаційним, програмним науково-метричним комплексом забезпечення для формування інформаційно-достовірною базису подальшого створення та експертизи планів, програм, проектів, прогнозів, моделей, сценаріїв, а також практичного використання результатів дослідження. Методологія дослідження як система сучасних наукових знань про методи, методики, стандарти оцінювання (і їх забезпечення) застосовується до нових діагностованих якісних змін у змістовному їх наповненні.

Методологія безпеки та якості життя на засадах функціонування системи ноосферної освіти трактується у авторському тлумаченні науковців як мультидисциплінарне (за галузями наук і знань) мультимодусне (на платформах за типами та на рівнях природокористування соціальної організації та політичної ангажованості на екосистемних, ноосферологічних принципах сталості майбутнього забезпечення прийдешніх поколінь) дослідження методології системного управління безпекою (за типами: особистості, суспільства, держави; видами: політична, економічна, соціальна, воєнна, екологічна, науково-технологічна, інформаційна; на рівнях: за діагностикою стану ситуації (інтерпритаторсько-ситуаційне оцінювання), за поширенням (просторово-географічним, адміністративно-територіальним, екосистемно-ареальним, субсидіарним територіально-громадянським), за функціями (галузево-семантичною, еко-системно-функціональною, акмеологічно-емоційно-інтелектуальною, асертивно-стабільно-адаптивною, синергетично-матричною, управлінсько-інституційною ієрархією) впровадження систем ноосферної освіти (за формами, типами, рівнями організації та семантикою освітньо-виховних, освітньо-наукових, дослідницьких закладів через геополітичні, державні та інституційні механізми публічного управління)) з гарантуванням усунення ризиків і небезпек

життєдіяльності соціального виміру гарантій мобільності та пролонгованої зайнятості впродовж життя, рівноправної доступності та кваліфікаційної ефективності компетентнісної аксіолого-акмеологічної реалізації в умовах глобалізаційних екологічних викликів біфуркацій цивілізаційного розвитку й якості життя (ступінь задоволення духовних, культурних, теологічних і матеріальних, соціо-екологічних потреб та запитів життєздатності та захисту життя на Планеті, Людини й її нащадків у біосферно-соціальному, ноосферно-орієнтованому вимірі сталості, де якість життя оцінюється у співвідношенні запитів (прагнень задоволення щастя) до потреб розвитку людського потенціалу цивілізації щодо базових стандартизованих вимірів життєспроможності в умовах глобальних екологічних викликів біфуркацій планетарного масштабу (екологічного сліду націй), виокремлені у суб'єктивному самооцінюванні власного квалітологічного потенціалу самореалізації (здібності, здатності, якості, готовності, сформованості, компетентності) та зовнішнього моніторингу сприйняття спроможності акмеологічного потенціалу особистості Людини у біосферно-соціальній взаємодії; об'єктивно-суб'єктивна критеріальна метрика якості життя передбачає фізіологічні здоров'язбережувальні, безпеко-забезпечувальні параметри (за сумою показників параметрального оцінювання фізичного комфорту та дискомфорту життєдіяльності у системі навколишнього середовища, духовність особисті та її переконання шляхом сприйняття довкілля), психолого-емоційно-компенсаторний інтелект (психо-компенсаторна стабільність самосприйняття, самооцінювання, Я-концентрації, ноосферного мислення, біосприйняття та природоощадної емпатії в гармонії екологічної культури, психологічного здоров'я, прагнення жити та самовдосконалюватися) і соціальний добробут (синхронізація синергетичної соціальної взаємодії систем освіти, науки та інноватики в

умовах пандемії, інклюзії, біфуркацій цивілізаційного розвитку – нерівності, соціальної незахищеності, без гарантій пролонгованої зайнятості та доживання за бажаними параметрами якості, побутова екологія, комфорт довкілля, безпека життєдіяльності, екологія людини, дозвіллєва задоволеність, забезпечення доступу громадськості до екологічних інформаційних даних глобального, трансконтинентального, регіонального та локального масштабів щодо антропогенного навантаження та соціо-екологічних ситуацій, сукупність яких становить громадське соціально-екологічне здоров'я ноосферного розвитку цивілізації).

Основні етапи даного дослідження передбачають: науково обґрунтовані процедури систематичного оцінювання; цілеспрямовані дослідження результатів і вивчення процесів (їх направленості, інтенсивності, якості перетворень, трансформації станів); стандартизація алгоритму оцінювання стратегічних планів і програм, порівняння з діючими методичними нормативами, які обумовлені завданнями для досягнення мети стратегічного планування до впровадження планів та програм з подальшим перетворенням цілей; вдосконалення стратегічних планів і програм згідно очікувань і відгуків зацікавлених сторін для поліпшення процесу їх реалізації на засадах прозорості, відкритості, відповідальності й звітності.

Гіпотеза дослідження полягає у формуванні в соціумі на черговому етапі цивілізаційного розвитку людства в умовах ситуації кризової біфуркації екологічних викликів, ризиків та небезпек загрози деградації знищення біосфери та ноосфери у здобувачів освіти (вихованці, школярі, здобувачі освітніх послуг та полікатегорії суспільних організацій включно для груп населення здобувачів портативних трансформованих кваліфікацій життєздатності та життєзабезпечення) зі забезпеченням ноосферної свідомості,

мислення, екологічної культури для формування відповідного рівня й якості життя шляхом ефективного функціонування ноосферної освіти, науки та інноватики транскордонного мережевого рівня організації на засадах сталості шляхом дослідження, розроблення, забезпечення та впровадження фундаментальних та прикладних засад методології системного управління безпекою та якістю життя через модернізацію імплементованих нормативно-правових стандартів і соціальних гарантій захищеності мобільності пролонгованої зайнятості систем мережевої організації поліваріантної портативної підготовки будь-якої особистості до сучасних умов життя з компетентностями безпеки, квалітології, ноосферології, екології людини, менеджменту якості, освіти, наукових досліджень, освітньої, екологічної, соціальної, національної та транснаціональної політики безпеки й якості життя.

Висновки. У ході наукової (науково-технічної) роботи заплановано системні мультидисциплінарні дослідження в сфері методології безпеки й якості життя на засадах формування системи ноосферної освіти та науково-технічні розробки з метою одержання наукового, науково-технічного (прикладного) результату у вигляді наукової (науково-технічної) продукції сучасних моделей ноосферної освіти у різних ЗВО з підготовки фахівців та професіоналів за профілем природоохоронної та природоресурсної, освітньо-наукової, управлінської та адміністративної мережевої діяльності.

Передбачено: розроблення положення, проведення громадського обговорення академічною спільнотою ЗВО-партнерів та створення на базі НПУ імені М.П. Драгоманова Центру міжнародного академічного сервісу для формування змістовного методологічного наповнення та колективних і індивідуальних методик експертного оцінювання стану та розвитку сучасних систем ноосферної освіти та пріоритетних мультидисциплінарних наукових досліджень у сфері безпеки й якості

життя; формування науково-методичної інформаційної бази даних на основі платформи «Освітній простір футуристичних наукових знань» у галузях наук – екологія, охорона навколишнього середовища та збалансованого природокористування; державне управління та публічне адміністрування; педагогіка.

Планується: підготовка колективних монографій «Поліваріантні моделі систем ноосферної освіти на засадах безпеки й якості життя», «Ноосферний підхід в умовах глобальних екологічних ризиків»; впровадження та апробація експериментальних авторських курсів в мережевих системах освіти, науки та інноватики для забезпечення сталих умов життєдіяльності прийдешніх поколінь.

Переваги науково-технічної продукції полягають у тому, що авторські курси існують лише в іношомовних дотичних аналогах прикладного характеру. Залучення до дослідження виконавців провідних докторів України різних галузей наук і знань сприятиме фундаментальності підготовки курсів дисциплін прогресивного рівня. Платформа «Освітній простір футуристичних наукових знань» забезпечить інвентаризацію сучасних наукових даних, сприятиме не лише активізації розвитку новітніх методологічних напрямів, а також активізує доступ громадськості до сучасних екологічних знань згідно вимог Орхуської конвенції. Методики експертного оцінювання стратегічних планів і програм сучасного цивілізаційного розвитку відсутні в Україні. Отже, семантична направленість модернізованих систем освіти, науки та інноватики вимагає транскордонної трансформації, набуття мережевої форми організації сучасних моделей поліваріантності систем ноосферної освіти з ознаками безпеки й якості життя.

Література:

1. Боголюбов В.М. (2013) Сталий розвиток суспільства: соціально-екологічні аспекти формування професійної компетентності магістрів-екологів: монографія. Херсон: Олді-плюс, 334.
2. Екологічна безпека (2013)/ М.О. Клименко, В.М. Шмандій, Ю.С. Голік, А.М. Прищепа та ін. Херсон: Олді-плюс, 366.
3. Калініна Л.М., Малюга М.М. (2019) Український досвід застосування краудфандінгу в соціальній сфері. Динаміка розвитку сучасної науки: матеріали міжнародної наукової конференції (15 листопада 2019 року) Міжнародний центр наукових досліджень: в 2 т., Чернігів, Т.2, 53–56.
4. Концепція екологічної освіти України (2014)/ Г.О. Білявський та інші; Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта». Київ, 32.
5. Кен Робінсон і Лу Ароніка (2016) Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту / пер. з англ. Ганна Лелів. Львів: Літопис, 258.
6. Левківський К., Степаненко С., Тимошенко Н. (2007) Освіта для сталого розвитку. *Вища школа : науково-практичне видання*, 5, 17–26.
7. Мельник Л.Г. (2005) Методология развития: монография. Суми: ИТД «Университетская книга», 602.
8. Моисеев Н.Н., Александров В.В., Тарко А.М. (1985) Человек и биосфера: Опыт систем. анализа и эксперименты с моделями. Москва: Наука, 271.
9. Моисеев Н.Н. (2003) Избранные труды: в 2 т. /Вычисл. центр им. А.А. Дородницына РАН. Фонд глоб. проблем выживания человечества им. Н. Н. Моисеева. Москва: Тайдекс Ко, Т.2: Междисциплинарные исследования глобальных проблем. Публицистика и общественные проблемы / сост.: Ю. Г. Евтушенко и другие. (ГУП Смол. обл. тип. им. В. И. Смирнова), 262.
10. Мультимодусні засади післядипломної освіти для сталого розвитку: колективна монографія (2017) / за заг. редакцією Рідей Н.М., Сергієнко

В.П. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 634.

11. Особистість у вирі планетарного світу: монографія. Кн. 1 (2019)/ Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова; за наук. ред. В.П. Беха. Київ: Інтерсервіс, 620.

12. Пометун О.І. (2015) Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в українській школі. *Український педагогічний журнал*, 1, 171–182.

13. Титова Н.М. (2018) Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання: монографія. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 351.

14. Розвитологія: підручник (2015)/ М.О.Клименко, З.В.Герасимчук, О.М. Клименко та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 280.

15. Романович А.Л., Урсул А.Д. (2006) Устойчивое будущее (глобализация, безопасность, ноосферогенез). Москва: Жизнь, 512.

16. Стратегія сталого розвитку (2012) / В.М. Боголюбов, М.О. Клименко, Л.Г. Мельник та ін. Херсон: Олдіплюс, 446.

17. Управління системами післядипломної освіти для сталого розвитку: колективна монографія (2019) / за заг. редакцією Рідей Н.М. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 675.

18. Урсул А.Д., Урсул Т.А. (2012) Глобальные исследования и становление ноосферы через устойчивое развитие. *Политика и Общество*, 4. [Електронний ресурс]. <https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=6511> (2020, червень, 20).

19. Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник (2009) / под ред. проф. Л. Г. Мельника. Сумы: Университетская книга, 1216.

20. Bekh Yu.V. (2015) Philosophical Mode of the General Management Theory: monograph / Ed. by V. P. Bekh. Kyiv: Dragomanov NPU Publishing House, 460.

21. Sarahi Nunez & Eric Arets & Rob Alkemade & Caspar Verwer & Rik (2019) Leemans Assessing the impacts of climate change on biodiversity: is below 2°C enough? *Climatic Change*, Springer, 154(3), 351-365.
22. Determining sectoral and regional sensitivity to climate and socio-economic change in Europe using impact response surfaces (2019) Fronzek, S., Carter, T. R., Pirttioja, N., Alkemade, R., Audsley, E., Bugmann, H., Flörke, M., Holman, I., Honda, Y., Ito, A., Janes-Bassett, V., Lafond, V., Leemans, R., Mokrech, M., Nunez, S., Sandars, D., Snell, R., Takahashi, K., Tanaka, A., Wimmer, F. & 1 others. *Regional Environmental Change*. 3, 679-693.
23. Arthur P.j. Mol (2006) Sociological Perspectives for Industrial Transformation February 2006 with 224 Reads. <[https://doi.org/ 10.1007/1-4020-4418-6_3](https://doi.org/10.1007/1-4020-4418-6_3)> (2020, червень, 20).
24. Arthur P.j. Mol (2018) The Environmental State and Environmental Governance. *Environment and Society*, June, 119-142. DOI: 10.1007/978-3-319-76415-3_6
25. Wei Zhang, Lei Zhang, Ying Li, Yuling Tian (2018) Neglected environmental health impacts of China's supply-side structural reform. *Environment International*, June. <<https://doi.org/10.1016/j.envint.2018.03.006> > (2020, червень, 20).
26. Michael Snyder (2016) Genomics and Personalized Medicine: What Everyone Needs to Know. New York: Oxford University Press, 184.
27. Environmentally Friendly (Bio) Technologies for the Removal of Emerging (2019)/ Eldon R. Rene, Li Shu, Veeriah Jegatheesan. IWA Publishing (August 15) 224.
28. Emerging Technologies for Food Quality and Food Safety Evaluation (2011)/ Yong-Jin Cho, Sukwon Kang. Boca Raton, 378. <<https://doi.org/10.1201/b10710> > (2020, червень, 20).

References:

1. Boholiubov V.M. (2013) Stalyi rozvytok suspilstva: sotsialno-ekolohichni aspekty formuvannia profesiinoi kompetentnosti mahistriv-ekolohiv: monohrafiia. Kherson: Oldi-plius. 334.[in Ukrainian].
2. Ekolohichna bezpeka (2013)/ M.O. Klymenko, V.M. Shmandii, Yu.S. Holik, A.M. Pryshchepa ta in. Kherson: Oldi-plius, 366. [in Ukrainian].
3. Kalinina L.M., Maliuha M.M. (2019) Ukrainskyi dosvid zastosuvannia kraudfandingu v sotsialnii sferi. Dynamika rozvytku suchasnoi nauky: materialy mizhnarodnoi naukovoï konferentsii (15 lystopada 2019 roku) Mizhnarodnyi tsentr naukovykh doslidzhen: v 2 t., Chernihiv. T.2 53–56. [in Ukrainian].
4. Kontseptsiiia ekolohichnoi osvity Ukrainy/ H.O. Biliavskyi ta inshi; Vseukrainska dytiacha spilka «Ekolohichna varta». Kyiv, 2004. 32. [in Ukrainian].
5. Ken Robinson i Lu Aronika (2016) Shkola maibutnoho. Revoliutsiia u vashii shkoli, shcho nazavzhdy zminyt osvitu / per. z anhl. Hanna Leliv. Lviv: Litopys, 258. [in Ukrainian].
6. Levkivskyi K., Stepanenko S., Tymoshenko N. (2007) Osvita dlia staloho rozvytku. Vyshcha shkola: naukovo-praktychne vydannia, 5, 17–26. [in Ukrainian].
7. Levkivskyi K., Stepanenko S., Tymoshenko N. (2007) Osvita dlia staloho rozvytku. Vyshcha shkola: naukovo-praktychne vydannia, 5, 17–26. [in Ukrainian].
8. Moyseev N.N., Aleksandrov V.V., Tarko A.M. (1985) Chelovek y byosfera: Opyt system. analiza y eksperymenty s modeliamy. Moskva: Nauka, 271. [in Ukrainian].
9. Moyseev N.N. (2003) Yzbrannye trudy: v 2 t. /Вычysl. tsentr ym. A.A. Dorodnytsyna RAN. Fond hlob. problem vyzhyvanyia chelovechestva ym. N. N. Moyseeva. Moskva: Taideks Ko, T.2: Mezhdystsyplynarnye yssledovanyia hlobalnykh problem. Publytsystyka y obshchestvennye

problemy / sost.: Yu. H. Evtushenko y druhye. (HUP Smol. obl. typ. ym. V. Y. Smyrnova), 262. [in Ukrainian].

10. Multymodusni zasady pisliadyplomnoi osvity dlia staloho rozvytku: kolektyvna monohrafiia (2017) / za zah. redaktsiieiu Ridei N.M., Serhiienko V.P. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova, 634. [in Ukrainian].

11. Osobystist u vyri planetarnoho svitu: monohrafiia. Kn. 1 (2019)/ Min-vo osvity i nauky Ukrainy, NPU imeni M. P. Drahomanova; za nauk. red. V.P. Bekha. Kyiv: Interservis, 620. [in Ukrainian].

12. Pometun O.I. (2015) Pedahohichni zasady osvity dlia staloho rozvytku v ukrainskii shkoli. Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal, 1, 171–182. [in Ukrainian].

13. Tytova N.M. (2018) Teoretyko-metodychni osnovy psykholoho-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia: monohrafiia. Kyiv: NPU imeni M.P. Drahomanova, 351. [in Ukrainian].

14. Rozvytolohiia: pidruchnyk (2015)/ M.O.Klymenko, Z.V.Herasymchuk, O.M. Klymenko ta in. Kherson: OLDI-PLIuS, 280. [in Ukrainian].

15. Romanovych A.L., Ursul A.D. (2006) Ustoichyvoe budushchee (hlobalyzatsiia, bezopasnost, noosferohenez). Moskva: Zhyzn, 512. [in Ukrainian].

16. Stratehiia staloho rozvytku (2012) / V.M. Boholiubov, M.O. Klymenko, L.H. Melnyk ta in. Kherson: Oldiplius, 446. [in Ukrainian].

17. Upravlinnia systemamy pisliadyplomnoi osvity dlia staloho rozvytku: kolektyvna monohrafiia (2019) / za zah. redaktsiieiu Ridei N.M. Kyiv: Vyd-vo NPU im. M.P. Drahomanova, 675. [in Ukrainian].

18. Ursul A.D., Ursul T.A. (2012) Hlobalnye yssledovanyia y stanovlenye noosferы cherez ustoichyvoe razvytye. Polytyka y Obshchestvo, 4. [Elektronnyi resurs].

<https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=6511> [in Ukrainian]. (2020, cherven, 20).

19. Ustoichyvoe razvytye: teoriya, metodolohyia, praktyka: uchebnyk (2009)/ pod red. prof. L. H. Melnyka. Sumy: Unyversytetskaia knyha, 1216. [in Ukrainian]. Bekh Yu.V. (2015) Philosophical Mode of the General Management Theory: monograph / Ed. by V. P. Bekh. Kyiv: Dragomanov NPU Publishing House, 460. [in English].
20. Sarahi Nunez & Eric Arets & Rob Alkemade & Caspar Verwer & Rik (2019) Leemans Assessing the impacts of climate change on biodiversity: is below 2°C enough? Climatic Change, Springer, 154(3), 351-365. [in English].
21. Determining sectoral and regional sensitivity to climate and socio-economic change in Europe using impact response surfaces (2019) Fronzek, S., Carter, T. R., Pirttioja, N., Alkemade, R., Audsley, E., Bugmann, H., Flörke, M., Holman, I., Honda, Y., Ito, A., Janes-Bassett, V., Lafond, V., Leemans, R., Mokrech, M., Nunez, S., Sandars, D., Snell, R., Takahashi, K., Tanaka, A., Wimmer, F. & 1 others. Regional Environmental Change. 3, 679-693. [in English].
22. Arthur P.j. Mol (2006) Sociological Perspectives for Industrial Transformation February 2006 with 224 Reads. <https://doi.org/10.1007/1-4020-4418-6_3> (2020, червень, 20). [in English].
23. Arthur P.j. Mol (2018) The Environmental State and Environmental Governance. Environment and Society, June, 119-142. DOI: 10.1007/978-3-319-76415-3_6 [in English].
24. Wei Zhang, Lei Zhang, Ying Li, Yuling Tian (2018) Neglected environmental health impacts of China's supply-side structural reform. Environment International, June. <<https://doi.org/10.1016/j.envint.2018.03.006> > (2020, червень, 20). [in English].
25. Michael Snyder (2016) Genomics and Personalized Medicine: What Everyone Needs to Know. New York: Oxford University Press, 184. [in

English].

26. Environmentally Friendly (Bio) Technologies for the Removal of Emerging (2019)/ Eldon R. Rene, Li Shu, Veeriah Jegatheesan. IWA Publishing (August 15) 224. [in English].

27. Emerging Technologies for Food Quality and Food Safety Evaluation (2011)/ Yong-Jin Cho, Sukwon Kang. Boca Raton, 378. <<https://doi.org/10.1201/b10710> > (2020, червень, 20). [in English].

Citation: N. M. Ridei, N. M. Tytova (2020). PARADIGM OF FORMATION OF SUSTAINABILITY OF METHODOLOGY OF SAFETY AND QUALITY OF LIFE ON THE BASIS OF MAINTENANCE OF SYSTEM OF NOOSPHERE EDUCATION IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 6(44). doi: 10.26886/2520-7474.6(44)2020.12

Copyright N. M. Ridei, N. M. Tytova ©. 2020. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.